

TACKLING CRIME TOGETHER

HET INITIATIEF VAN DE BENELUX EN
NOORDRIJN-WESTFALEN INZAKE DE
BESTUURLIJKE AANPAK VAN AAN OUTLAW
MOTORCYCLE GANGS GERELATEERDE
CRIMINALITEIT IN DE EUREGIO MAAS-RIJN

VOORTGANGSRAPPORT

SECRETARIAAT-GENERAAL
SECRÉTARIAT GÉNÉRAL

Verantwoordelijke uitgever

Dr. J.P.R.M. van Laarhoven
Secretariaat-Generaal van de Benelux Unie
regentschapsstraat 39 • BE-1000 Brussel • info@benelux.int

Uitgever

Benelux plus NRW Werkgroep Bestuurlijke aanpak van georganiseerde criminaliteit

Coördinatie

Team Justitie en Binnenlandse Zaken van het Secretariaat-Generaal van de Benelux Unie

Vorm en concept

Fuel. – Brussel – www.fueldesign.be

Drukker

Profeeling, Beringen

Datum

Maart 2016

Dit rapport is beschikbaar in de volgende talen: Engels, Duits, Frans en Nederlands.
Het rapport kan gedownload worden via de homepage van de website van het
Secretariaat-Generaal van de Benelux Unie
www.benelux.int

INHOUD

AFKORTINGEN	4
1. INLEIDING	
NOODZAAK VAN EEN VOLLEDIG ONTWIKKELDE BESTUURLIJKE AANPAK VAN GEORGANISEERDE CRIMINALITEIT	5
2. OVER DE BENELUX-WERKGROEP BESTUURLIJKE AANPAK VAN GEORGANISEERDE CRIMINALITEIT	7
3. STAND VAN ZAKEN – BESTUURLIJKE AANPAK VAN AAN OUTLAW MOTORCYCLE GANGS GERELATEERDE CRIMINALITEIT	9
3.1. België	9
3.2. Nederland	11
3.3. Luxemburg	13
3.4. Noordrijn-Westfalen – Duitsland	15
4. GRENSOVERSCHRIJDENDE SAMENWERKING	18
4.1. Wettelijk kader voor het verstrekken van informatie in de Benelux Unie	18
4.2. Grensoverschrijdende casussen in de Euregio Maas-Rijn	19
4.3. Conclusie	21
5. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	22
BIJLAGEN	25
Bijlage I	
Benelux-intentieverklaring inzake de bestuurlijke aanpak van georganiseerde criminaliteit	25
Bijlage II	
Hechtere regionale samenwerking tussen Duitsland, België en Nederland bij de aanpak van criminele motorbendes	26
Bijlage III	
Overzicht van de organisaties die deelnemen aan de werkgroep Bestuurlijke aanpak van Benelux & Noordrijn-Westfalen	27
Bijlage IV	
Kaart van de Benelux en Noordrijn-Westfalen	30

AFKORTINGEN

AWF	Analysis Work File (Europol)
BES	Bureau voor Euregionale Samenwerking (EMR)
BIBOB	Nederlandse Wet Bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur
BJA	Duitse federale recherche
CCPD	Centrum voor politie- en douanesamenwerking
COSI	Permanent Comité operationele samenwerking op het gebied van de binnenlandse veiligheid (EU)
EC	Europese Commissie
EMR	Euregio Maas-Rijn
EPICC	Euregionale Politie Informatie en Coördinatie Centrum (EMR)
EU	Europese Unie
FIU	Financial Intelligence Unit
FP	Focal point (Europol)
HAMC	Hells Angels Motorcycle Club
IBZ	Belgische Federale Overheidsdienst Binnenlandse Zaken
ISEC	Prevention of and Fight against crime (EU)
JBZ	Raad Justitie en Binnenlandse Zaken (EU)
LBB	Nederlands Landelijk Bureau BIBOB
LIEC	Nederlands Landelijk Informatie en Expertise Centrum (voor bestuurlijke aanpak)
LKA	Deelstatelijke recherche (NRW)
MC	Motorclub
LS	Lidstaat
NEBEDEAGPOL	Nederlands-Belgisch-Duits samenwerkingsverband van de politie (EMR)
NRW	Noordrijn-Westfalen (Duitsland)
OMCG	Outlaw motorcycle gang(s)
PER	Werkgroep van de Duitse en Nederlandse politie in de Euregio Rijn-Maas-Noord
RIEC	Nederlands Regionaal Informatie en Expertise Centrum (voor bestuurlijke aanpak)
SOC	Serious and Organised Crime (Europol)
SUO	Schengenuitvoeringsovereenkomst
VenJ	Nederlands ministerie van Veiligheid en Justitie

1

INLEIDING NOODZAAK VAN EEN VOLLEDIG ONTWIKKELDE BESTUURLIJKE AANPAK VAN GEORGANISEERDE CRIMINALITEIT

Binnen de Europese Unie is men zich reeds algemeen bewust van de noodzaak van een doeltreffende bestuurlijke aanpak van de georganiseerde criminaliteit, in het bijzonder door het aannemen van de vernieuwde Europese veiligheidsstrategie (2015-2020). Toch staan er nog heel wat uitdagingen op de Europese agenda, vooral voor de lidstaten die het concept van de bestuurlijke aanpak nog niet kennen.

In september 2015 legde België een voorstel¹ voor aan het Permanent Comité operationele samenwerking op het gebied van de binnenlandse veiligheid (COSI) binnen de EU om de bestuurlijke aanpak, vooral met betrekking tot het vraagstuk van de *outlaw motorcycle gangs* (OMCG's), op de agenda te zetten van het *Network of Contact Points on the Administrative Approach to Prevent and Fight Organised Crime*.

Thans werkt het Nederlandse voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie 2016 aan de verdere ontwikkeling van een geïntegreerde aanpak van de georganiseerde criminaliteit en richt het zich daarbij op de invoering van de bestuurlijke aanpak en informatie-uitwisseling tussen besturen en ordehandhavingdiensten, zulks zowel op het niveau van de lidstaten als op Europees niveau.

In de studie *'Administrative measures to prevent and tackle crime'*² die in 2015 werd gepubliceerd en door ISEC werd gefinancierd, werd de volgende definitie van de bestuurlijke aanpak gehanteerd: *"an administrative approach to serious and organized crime involves preventing the facilitation of illegal activities by denying criminals the use of the legal administrative infrastructure as well as coordinated interventions 'working apart together' to disrupt and repress serious and organized crime and public order problems"*.

De strijd tegen georganiseerde criminaliteit is niet alleen een grote zorg voor politiekorpsen en justitiële instanties; ook (boven)lokale besturen en belasting- en inspectiediensten spelen een belangrijke rol bij het opsporen, ondermijnen en onderdrukken van heel wat fenomenen van georganiseerde criminaliteit, zoals corruptie, witwassen van geld, fraude, mensenhandel en dwangarbeid.

¹ Raad van de Europese Unie, doc. ref. 12041/15.

² SPAPENS A.C.M., PETERS, M. & VAN DAELE, D., *"Administrative Measures to Prevent and Tackle Crime – Legal possibilities and practical applications in 10 EU Member States"*, Eleven International Publishing, 2015 (EAN: 9789462365797). Medegefinancierd door het Prevention of and Fight against Crime Programme van de Europese Unie.

Hoewel de conventionele methodes die door de opsporingsdiensten binnen de politiediensten en justitiële instanties worden toegepast, onontbeerlijk blijven, zouden de lidstaten van de Europese Unie een intensievere monitoring en screening en een restrictiever vergunningenbeleid moeten invoeren, alsook bestuurlijk repressiever moeten optreden om een eerlijk financieel, economisch en sociaal systeem in Europese steden en gemeenten te handhaven.

Bestuurlijke acties tegen de georganiseerde criminaliteit vormen geen alternatief voor politieacties of strafprocedures, maar zijn complementair en versterken het ordehandhavingssysteem. Het dient te worden benadrukt dat een bestuurlijke aanpak van georganiseerde criminaliteit zowel uit een repressieve als uit een preventieve component bestaat.

Als knelpunten voor de uitbreiding van een bestuurlijke aanpak van georganiseerde criminaliteit in zowel de EU-lidstaten als op EU-niveau gelden bijvoorbeeld vraagstukken zoals inbreuken op de privacy, beroepsgeheim en bevoegdheidsbeperkingen.

Voor een uitgebreid wetenschappelijk overzicht van het potentieel voor informatie-uitwisseling tussen bestuurslichamen en traditionele ordehandhavingsorganisaties om het gebruik van bestuurlijke aanpak binnen de EU-lidstaten en op EU-niveau te steunen, willen wij verwijzen naar de voormelde en door ISEC gefinancierde studie *'Administrative measures to prevent and tackle crime'* die in 2013-2014 werd uitgevoerd door de Tilburg University (Nederland) en de Katholieke Universiteit Leuven (België) en werd gecoördineerd door het Nederlandse ministerie van Veiligheid en Justitie (VenJ).

2

OVER DE BENELUX-WERKGROEP BESTUURLIJKE AANPAK VAN GEORGANISEERDE CRIMINALITEIT

De ontwikkeling van een bestuurlijke aanpak van georganiseerde criminaliteit staat ook hoog op de agenda van de Benelux Unie. In het kader van de intergouvernementele doelstellingen van het actieplan Senningen 2013-2016 werd op 28 november 2014 in Brussel een werkgroep Bestuurlijke aanpak van georganiseerde criminaliteit opgericht en geformaliseerd door een intentieverklaring die door België, Luxemburg en Nederland werd ondertekend (bijlage I).

Onderhavig rapport strekt ertoe de ervaringen, bevindingen en conclusies te bundelen van deze Benelux-werkgroep, die zich in 2015 op de volgende doelstellingen concentreerde:

- uitwisseling van good practices over de bestuurlijke aanpak van georganiseerde criminaliteit,
- organisatie van vergaderingen en overleg tussen (boven)lokale actoren,
- reflectie, voorbereiding en indien mogelijk ontwikkeling van gemeenschappelijke initiatieven rond een selectie van fenomenen van georganiseerde criminaliteit,
- overleg binnen de Benelux Unie over Europese studies op het gebied van de bestuurlijke aanpak van georganiseerde criminaliteit,
- voorlegging van een voortgangsrapport aan het Benelux Comité van Ministers tegen eind 2015.

In 2015 trad het Benelux Secretariaat-Generaal – team Justitie en Binnenlandse Zaken op als organisator en gastheer van verschillende werkvergaderingen. Ingevolge dit overleg kwam de werkgroep overeen zich te richten op de bestuurlijke aanpak van aan *outlaw motorcycle gangs*

(OMCG's) gerelateerde criminaliteit in de Euregio Maas-Rijn (EMR). Politiekorpsen en justitiële instanties in de Benelux Unie maken melding van een toename van geweld en gebruik van vuurwapens en zelfs explosieven door OMCG's. Leden van OMCG's zijn maar al te vaak actief in de grootschalige productie van en handel in soft- en hard drugs, illegale prostitutie, afpersingen en gewelddadige vergeldingsacties. OMCG's hebben een sterk ontwrichtend effect op het maatschappelijk en economisch verkeer in steden en gemeenten in de Europese Unie, alsook in de Benelux Unie en de Euregio Maas-Rijn.

Vertegenwoordigers van verschillende partnerorganisaties voegden zich bij een projectgroep die op 23 september 2015 de opdracht kreeg om een stand van zaken van de bestuurlijke aanpak van OMCG's in de Euregio Maas-Rijn uit te werken:

- Bureau voor Euregionale Samenwerking (BES),
- Stichting Euregio Maas-Rijn,
- Europol.

De Nederlandse delegatie organiseerde een bijeenkomst in Maastricht op 30 oktober 2015, waar zij – voortbouwend op de interne veiligheidsstrategie van de Europese Commissie 2015-2020 – opriep tot een betere uitwisseling van informatie over georganiseerde criminaliteit in de Benelux Unie. Daarnaast benadrukte ze de noodzaak van een duidelijk overzicht van de bevoegdheden van burgemeesters, lokale besturen en inspectiediensten in de Benelux.

Een delegatie van de Duitse deelstaat Noordrijn-Westfalen (NRW), die op 23 september in de projectgroep stapte, organiseerde op 12 november een bijeenkomst in Düsseldorf:

- De Duitse overheden oefenen grote druk uit op OMCG's. Er werd een nultolerantiebeleid ontwikkeld om het fenomeen onder controle te krijgen. De aanpak van OMCG's is een strategische prioriteit van het ministerie van Binnenlandse Zaken.
- Duitsland heeft een hele reeks wetten en voorschriften voor de bestuurlijke aanpak van OMCG's, zoals een verbod op clublogo's, risicoanalyses, beveiligingsopdrachten, maatregelen met betrekking tot toertochten ('ride outs') van OMCG's en de inspectie van clubhuizen.

Op 8 oktober kwamen België, Duitsland en Nederland overeen om rond het vraagstuk van de OMCG's nauwer te gaan samenwerken. Daarnaast beslisten de Benelux-partners om ernaar te streven hun bestaande politiesamenwerkingsverdrag aan te passen teneinde de uitwisseling van bestuurlijke informatie tussen (lokale) autoriteiten te vergemakkelijken. De partijen kwamen overeen concrete aanbevelingen met betrekking tot grensoverschrijdende uitwisseling van informatie over OMCG-activiteiten uit te werken (bijlage II).

Op 10 december organiseerde de Belgische delegatie in de Benelux-werkgroep een seminar in het Egmontpaleis in Brussel. De Belgische good practices bij de ordehandhaving, het openbaar ministerie en het provinciebestuur werden voorgesteld, alsook initiatieven met betrekking tot de OMCG-problematiek in de Euregio Maas-Rijn en een analyse van OMCG's die in de private beveiligingsbranche infiltreren.

Op 26 januari 2016 stelde het Benelux Secretariaat-Generaal namens de projectgroep het initiatief van de Benelux en Noordrijn-Westfalen voor de bestuurlijke aanpak van aan *outlaw motorcycle gangs* gerelateerde criminaliteit in de Euregio Maas-Rijn en een ontwerpversie van de conclusies en aanbevelingen van de groep in Brussel voor aan het informele EU *Network of Contact Points on the Administrative Approach to Prevent and Fight Organised Crime*.

De Belgische Federale Overheidsdienst Binnenlandse Zaken (IBZ) en het Benelux Secretariaat-Generaal hebben het onderhavige voortgangsrapport opgesteld in nauw overleg met de verschillende delegaties in de Benelux-werkgroep, de delegatie van de Duitse deelstaat Noordrijn-Westfalen en diverse stakeholderorganisaties en overheidsdiensten die zich met OMCG's bezighouden (bijlage III).

3

STAND VAN ZAKEN – BESTUURLIJKE AANPAK VAN AAN OUTLAW MOTORCYCLE GANGS GERELATEERDE CRIMINALITEIT

In dit deel geven we een beknopt overzicht van het respectieve nationale beleid met betrekking tot de bestuurlijke aanpak van georganiseerde criminaliteit, bestaande screeningsinstrumenten, handhavingsmaatregelen voor de openbare orde en de nationale en grensoverschrijdende uitwisseling van informatie binnen de lidstaten van de Benelux Unie en de Duitse deelstaat Noordrijn-Westfalen. Verscheidene aandachtspunten worden verder uitgewerkt en besproken in hoofdstuk 5. *Conclusies en aanbevelingen*.

3.1. BELGIË

Als naar de stand van zaken met betrekking tot de invoering van een bestuurlijke aanpak van georganiseerde criminaliteit wordt gekeken, kan België als een lidstaat van de middengroep van de Europese Unie worden beschouwd. Hoewel verschillende beleidsdocumenten een integrale aanpak van fenomenen van georganiseerde criminaliteit hebben voorgeschreven (zoals bijvoorbeeld de Belgische Federale Kadernota Integrale Veiligheid van 2004 en het Nationale Veiligheidsplan 2012-2015), heeft België nog geen volledig ontwikkeld wettelijk kader met betrekking tot de bestuurlijke aanpak van georganiseerde criminaliteit geïmplementeerd.

Desondanks beschikken verschillende Belgische besturen over verscheidene duidelijke wettelijke instrumenten om natuurlijke en rechtspersonen door te lichten en te controleren of vergunningen te weigeren. Op lokaal niveau kan een hele reeks maatregelen worden genomen wanneer eigenaars van bedrijven de exploitatievoorschriften niet naleven (indien vastgelegd in plaatselijke wetten)

en kan verstoring van de openbare orde tot sluiting van legale zaken (zoals bars, nachtwinkels enz.) leiden. Hoewel deze mechanismen niet werden gecreëerd om de georganiseerde criminaliteit te bestrijden, kunnen ze wel in deze context worden gebruikt.

Wat de OMCG's betreft, maakt de Belgische Federale Politie (project *Highsider*) melding van een aanzienlijke uitbreiding van de 7 grote internationale criminele motorbendes en hun ondersteunende clubs. In 2000 waren er 19 chapters bij de politie bekend; in 2014 kende dit aantal een sterke toename tot 68 bekende chapters. Aandachtspunten zijn de drang naar uitbreiding van hun territorium en de toenemende wederzijdse spanning en rivaliteit tussen OMCG's, wat zich uit in verschillende zeer gewelddadige incidenten. Door de (repressieve) acties tegen OMCG's in Duitsland en Nederland loopt het Belgische deel van de Euregio Maas-Rijn het gevaar te worden geconfronteerd met een toename van OMCG-activiteiten (zgn. waterbedeffect).

In Belgisch Limburg werden bijvoorbeeld in toenemende mate clubhuizen ingericht, territorium werd geclaimd en gemarkeerd en onderlinge confrontaties leidden tot de moord op 3 Outlawleden door leden van de Hells Angels.

BELANGRIJKSTE MAATREGELEN IN BELGIË

In de strijd tegen OMCG's heeft het project Highsider (Federale Politie) een rapport verspreid met een overzicht van verschillende bestuursmaatregelen die tegen OMCG's kunnen worden genomen. Zoals hiervoor vermeld, heeft België geen globale bestuurlijke aanpak van georganiseerde criminaliteit in het algemeen of van OMCG's in het bijzonder. Niettemin bestaan er reeds verschillende mogelijkheden om OMCG's aan te pakken naast/ter aanvulling van de juridische aanpak. Lokale overheden, en burgemeesters in het bijzonder, spelen een sleutelrol in deze bestuurlijke aanpak. Aangezien de gemeenten verantwoordelijk zijn voor het handhaven van de openbare orde op hun grondgebied, hebben zij de bevoegdheid om alle noodzakelijke maatregelen te nemen om alle vormen van openbare overlast te voorkomen. Door het uitvaardigen van gemeenteverordeningen kan het lokale bestuur maatregelen nemen voordat de openbare orde wordt verstoord (preventief). Met betrekking tot het bestaan en functioneren van een OMCG kunnen de bestuurlijke overheden toezien op en ingrijpen bij verschillende zaken:

Evenementen

OMCG's organiseren of gaan regelmatig naar evenementen, zoals clubbijeekkomsten, barbecues, internationale bijeenkomsten, toertochten, enz. Dergelijke evenementen gaan in het algemeen gepaard met verschillende vormen van overlast en eindigen vaak in provocatie van of confrontatie tussen rivaliserende bendes. De plaatselijke overheid kan evenementen die door OMCG's worden georganiseerd verbieden of bepaalde voorwaarden aan dit evenement verbinden, indien deze door plaatselijke wetten/gemeenteverordeningen zijn vastgelegd. Gemeenteverordeningen kunnen tevens een voorafgaande toelating voor openluchtbijeenkomsten opleggen. Zodra het evenement plaatsvindt, kunnen er verschillende soorten (multidisciplinaire) controles worden uitgevoerd: controle van de organisatie van de beveiliging en van de beveiligingsagenten, multidisciplinaire controle van de uitbating van de kramen (drank, tattooshops, merchandising, ...).

Clubhuizen

Plaatselijke overheden beschikken verder over enkele mogelijkheden om chapters van hun grondgebied te weren. Een gemeente kan een vergunningsvereiste voor een clubhuis in haar gemeenteverordeningen (preventief) opnemen en bepaalde voorwaarden hiervoor opleggen. Daarnaast kunnen clubhuizen worden gecontroleerd (reactief) door een multidisciplinair team. In dat geval wordt het clubhuis grondig gescreend om na te gaan of zowel het pand als de club (vereniging zonder winstoogmerk) voldoen aan alle wettelijke verplichtingen. Bovendien kan de burgemeester samenkomsten in de buurt van het clubhuis verbieden (als gevolg van overlast).

Leden

Men kan pas lid van een OMCG worden, nadat men door een volwaardig lid werd uitgenodigd of aanbevolen. Het verleden leert dat het nuttig is om na te gaan of de leden de wettelijke voorwaarden voor een eventuele wapenvergunning vervullen, of zij onrechtmatig uitkeringen ontvangen dan wel of zij in het bezit zijn (en aan de voorwaarden voldoen) van een vergunning indien zij in de private beveiligingsbranche werkzaam zijn. Soms worden er leden gerekruteerd tijdens evenementen die door neutrale motorclubs worden georganiseerd. Daarom is het belangrijk om neutrale motorclubs te benaderen om hen in te lichten over en te waarschuwen voor de risico's die met een eventuele band met een OMCG verbonden zijn.

Legale bedrijfsstructuren

Verscheidene leden (en sympathisanten) van een OMCG leiden of hebben een bedrijf. Deze bedrijven dienen vaak als ontmoetingsplaats voor de leden van de OMCG. Ze worden tevens gebruikt om criminele activiteiten te faciliteren of te verbergen of om geld wit te wassen. Om deze praktijken tegen te gaan, kunnen gemeenten een gemeentelijk vergunningenbeleid tegen bepaalde legale bedrijven invoeren en multidisciplinaire controleacties organiseren. De burgemeester kan bovendien beslissen om zaken te sluiten indien ze openbare-ordeproblemen veroorzaken, de exploitatievoorwaarden niet naleven of indien er ernstige aanwijzingen bestaan dat er mensen- of drugshandel in het pand plaatsvindt.

Motorfietsen

Het is ook mogelijk om (het gebruik van) de motoren van nabij te bestuderen: draagt de motorrijder een helm, is de motor verzekerd, is de eigenaar in het bezit van een registratiebewijs en een rijbewijs enz.

ONDERVONDEN PROBLEMEN EN TOEKOMSTIGE UITDAGINGEN

In de praktijk: Euregio Maas-Rijn

Als criminele motorclubs door bepaalde plaatselijke overheden of gemeenten worden gefrustreerd, verplaatsen ze hun activiteiten of clubhuizen vaak naar andere steden of delen van de Euregio Maas-Rijn (Nederlands Limburg, provincie Luik, ...).

Het lijkt dan ook wenselijk dat er een afstemming plaatsvindt van de verschillende bestuursmaatregelen die door de diverse gemeenten in dit verband worden genomen en dat de bestuurlijke overheden elkaar dus informeren over de stappen die worden gezet (bv. verbieden van een *ride-out*, verbieden van een feest, weigeren van een vergunning, ...).

Bijgevolg is er een grote en dringende behoefte aan een afsprakenkader (convenant/verdrag/overeenkomst) binnen hetwelk de verschillende partners grensoverschrijdend hun bestuurlijke informatie c.q. juridisch-politiële informatie voor bestuurlijke doeleinden kunnen delen.

In deze afspraken zou bij voorkeur ook worden gedefinieerd/gefinetuned welke informatie mag worden gedeeld. Voor zover men actueel kan beoordelen stelt het uitwisselen van algemene, publiek beschikbare informatie (open bronnen: persberichtgeving, documenten die onder de actieve openbaarheid van bestuur vallen) over de grenzen heen juridisch geen probleem. Moeilijker wordt het wanneer casusgebonden, niet-publieke bestuurlijke informatie (halfopen bronnen) wordt uitgewisseld.

Bijvoorbeeld, in hoeverre mag de informatie van een aanvraag voor een gemeentelijke vergunning over de grenzen heen worden gedeeld, of louter het feit dat een club een vergunning heeft aangevraagd? En of deze al dan niet werd geweigerd en om welke reden? En wat dan met de politieel-bestuurlijke informatie zoals die door de Arrondissements Informatiekruispunten wordt verzameld?

Waar de grensoverschrijdende uitwisseling van gerechtelijke informatie door verschillende verdragen en platformen wordt gewaarborgd, is voor de bestuurlijke flux geen parallel kader beschikbaar. En de gerechtelijke kanalen gebruiken om een bestuurlijke overheid aan de andere kant van de grens te informeren, houdt een afwijking van de oorspronkelijke finaliteit van de informatie in, die niet geoorloofd is. Een duidelijk gedefinieerd kader zou duidelijkheid en rechtszekerheid voor alle partijen moeten scheppen.

Om aan het bovenstaande invulling te geven, is bovendien een structuur nodig die deze grensoverschrijdende uitwisseling vorm kan geven. Deze structuur zou op twee parallel ontwikkelde niveaus moeten worden gevormd.

Eerst zou België een informatie- en expertisecentrum moeten oprichten. De eerste stappen in die richting zouden in de provincies Limburg en Antwerpen kunnen worden gezet. Deze diensten zouden een volwaardige en actieve coördinerende rol moeten gaan spelen. Er is daarbij ook een grote behoefte aan een centraal/federaal ondersteuningsplatform waar alle kennis en best practices kunnen worden verzameld.

In de grensgebieden en meer bepaald in de Euregio Maas-Rijn moet bovendien een organisatorisch kader over de grenzen heen tot stand worden gebracht. Een Euregionaal informatie- en expertisecentrum lijkt het logische gevolg van dit concept te zijn.

NATIONAAL NIVEAU

België bereidt thans een nieuwe Federale Kadernota Integrale Veiligheid voor. Een hoofdstuk over de bestuurlijke aanpak van georganiseerde criminaliteit en de noodzaak van informatie-uitwisseling is daarin opgenomen. De uitbreiding van het wetgevingskader als oplossing voor verschillende bovenvermelde knelpunten vormt een belangrijk actiepunt in deze nota.

Verder werken beleidsmakers, academici en de voornaamste stakeholders een organisatie-model uit dat gemeenten helpt om de bestuurlijke aanpak van georganiseerde criminaliteit in te voeren.

3.2. NEDERLAND

BESTUURLIJKE AANPAK EN MULTIDISCIPLINAIRE AANPAK

OMCG's zijn sterk betrokken bij de georganiseerde misdaad en verstoringen van de openbare orde. De Nederlandse multidisciplinaire aanpak van OMCG's begon in 2012. Hiermee werd gestart als reactie op de toenemende spanningen tussen verschillende OMCG's en verstoringen van de openbare orde door geweld en intimidatie door de OMCG's.

De landelijke aanpak van OMCG's is een integrale aanpak waarbij alle relevante partijen betrokken zijn, zoals het openbaar ministerie, de politie, de belastingdienst, de Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst (FIOD), de Koninklijke Marechaussee en de burgemeesters en gemeenten. De focus van de aanpak ligt op opsporingsonderzoek op het vlak van strafrechtelijke, bestuurlijke en fiscale wetgeving. De bestuurlijke aanpak is een essentieel onderdeel van deze multidisciplinaire aanpak en burgemeesters spelen hierbij een belangrijke rol.

De RIEC's (Regionale Informatie en Expertise Centra) vormen het hart van de multidisciplinaire aanpak. Er zijn tien RIEC's en één Landelijk Informatie en Expertise Centrum (LIEC) in Nederland. Een RIEC is een platform dat de multidisciplinaire aanpak vergemakkelijkt en ondersteuning biedt aan het bestuur bij het vormgeven van de bestuurlijke aanpak. Binnen het wettelijk kader van de RIEC-overeenkomst kunnen partnerorganisaties informatie uitwisselen en samenbrengen en mogelijke interventies identificeren. Bij elk ingediend individueel geval overwegen zij samen welke aanpak het beste is (op basis van informatie, capaciteit, tijd, enz.): strafrechtelijk, fiscaal of bestuurlijk of een combinatie ervan.

BELANGRIJKSTE MAATREGELEN IN NEDERLAND

De multidisciplinaire aanpak bestaat uit verschillende speerpunten. De belangrijkste maatregelen in het licht van de bestuurlijke aanpak worden hieronder opgesomd:

Algemene maatregelen van bestuur

De gemeenten werken met partnerorganisaties samen om OMCG's en leden van OMCG's door te lichten en indien nodig in te grijpen. De partners beslissen samen welke maatregelen kunnen worden toegepast. De gemeenten passen bestuursmaatregelen zoals de Bibob-procedure toe. De Bibob-procedure is gebaseerd op de Wet Bibob (Wet Bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur). De Wet Bibob verschaft de gemeenten een extra basis om vergunningen, toelatingen of subsidies te weigeren of in te trekken.

Focus op de clubhuizen

Burgemeesters zijn eindverantwoordelijk voor de openbare orde in hun steden. Ze monitoren de bestaande clubhuizen om ervoor te zorgen dat ze voldoen aan de regels. Legale clubhuizen die niet voldoen kunnen worden gesloten. Wanneer een OMCG van plan is een nieuw clubhuis te vestigen, zullen gemeenten zogenaamde "stop-gesprekken" met de OMCG voeren. In dat gesprek wordt

duidelijk gemaakt dat, indien de OMCG een clubhuis in de gemeente wil vestigen, dit strikt zal gemonitord worden en dat overtredingen van wet- en regelgeving niet zullen worden getolereerd.

Niet faciliteren van evenementen van OMCG's

De overheid faciliteert geen evenementen waarbij duidelijk sprake is van betrokkenheid van leden van OMCG's, bijv. toertochten of 'ride outs' en party's. Alle evenementen dienen aan de betreffende wet- en regelgeving te voldoen en gemeenten faciliteren geen evenementen georganiseerd door OMCG's.

Acties tegen verwevenheid van OMCG's in de horeca en de beveiligingsbranche

OMCG's trachten cafés over te nemen door intimidatie of afpersing. Ze trachten ook cafés te dwingen om leden van OMCG's in dienst te nemen als uitsmijters. Uitbaters van horecagelegenheden worden geïnformeerd over de risico's en worden ook aangemoedigd om intimidatie en afpersing te melden aan de overheid.

Focus op leden van OMCG's in overheidsdienst

Het lidmaatschap van een OMCG vormt een integriteitsrisico. Daarom moet duidelijk gemaakt worden aan medewerkers in overheidsdienst die lid zijn van een OMCG dat dit lidmaatschap onaanvaardbaar is. Dit is ook opgenomen in gedragscodes.

RESULTATEN IN NEDERLAND EN TOEKOMSTIGE UITDAGINGEN

Naast vervolgingen en fiscale resultaten is een van de belangrijkste resultaten van deze aanpak de toegenomen kennis van chapters, individuen en interventiemogelijkheden. De inlichtingen die beschikbaar zijn voor de organisaties die bij de aanpak betrokken zijn, zijn ook verbeterd. Maar het belangrijkste is dat het bewustzijn van het openbaar bestuur met betrekking tot OMCG's toegenomen is.

Als reactie op het succes van de multidisciplinaire aanpak beginnen OMCG's echter hun modus operandi te wijzigen, d.w.z. ze gaan meer heimelijk te werk. Er zijn dus nieuwe en vindingrijke manieren nodig om tegenmaatregelen te nemen binnen het bestaande kader.

Bovendien hebben de problemen met OMCG's een duidelijke internationale dimensie, aangezien ze in verschillende lidstaten actief zijn. Het tegengaan van grensoverschrijdende, aan OMCG's gerelateerde criminaliteit vereist een multidisciplinaire aanpak met zowel strafrechtelijke als bestuursmaatregelen in overeenstemming met de bestuurlijke en juridische randvoorwaarden van de specifieke landen.

3.3. LUXEMBURG

ALGEMENE INFORMATIE OVER OUTLAW MOTORCYCLE GANGS (OMCG'S)

De OMCG-fenomenen die in het Groothertogdom Luxemburg worden opgemerkt, zijn vergelijkbaar met wat in Zwitserland wordt geobserveerd. De nationale *scene* wordt immers gedomineerd door een enkele OMCG en hun ondersteunende motorclub (MC). Deze dominante positie zorgt ervoor dat andere OMCG's maar moeilijk nieuwe charters/chapters kunnen oprichten of dat lokale MC's die met een rivaliserende beweging sympathiseren worden gesloten of gedwongen om hun activiteiten stop te zetten.

Het is bij internationale OMCG-politiedeskundigen een welbekend feit dat alle voornaamste OMCG (bv. Hells Angels, Outlaws, Bandidos, Gremium en Mongols) óf in elke EU-lidstaat (LS) vertegenwoordigd zijn óf een aanzienlijke controle uitoefenen in verschillende gebieden van een bepaalde LS. Deze territoriale organisaties zijn de oorzaak van gevechten en territoriale claims tussen rivaliserende OMCG's.

Na zes jaar onafgebroken politieonderzoek en gerechtelijke procedures tegen de dominerende OMCG en de daaropvolgende ontbinding van deze OMCG door de groep zelf, werd het territorium van Luxemburg door een rivaliserende groep overgenomen. Na de oprichting in 2007 is de omvang van deze beweging aanzienlijk toegenomen, waardoor ze nu groter is dan haar voorganger. Deze nieuwe OMCG telt thans 8 charters met ongeveer 80 volwaardige leden/prospects, maar het werkelijke aantal aanhangers wordt hoger geraamd.

De leden van deze bewegingen hebben meestal de Duitse, Franse, Italiaanse, Portugese of Luxemburgse nationaliteit. 90% van de leden woont in Duitsland, vooral in de deelstaten Saarland, Rijnland-Palts, Hessen en Baden-Württemberg.

De voornaamste legale activiteiten/publiek toegankelijke gelegenheden (zoals cafés, bars, nachtwinkels en bordelen) worden in Duitsland (Rijnland-Palts en Saarland) geleid. In Luxemburg zijn geen commerciële activiteiten van deze beweging bekend. De 8 charters delen één enkel clubhuis in het noorden van Luxemburg, in een stad in de buurt van de Belgische grens, zonder publiek toegankelijke zaken.

Met uitzondering van een gerechtelijke procedure in Spanje worden alle criminele activiteiten van de in Luxemburg gevestigde OMCG waarnaar hiervoor wordt verwezen, in andere LS (zoals Duitsland, België en Spanje) geleid, maar onderzoek kon niet voldoende bewijs leveren om deze activiteiten als georganiseerde criminaliteit aan te merken. Dergelijk gebrek aan bewijs is vaak het gevolg van het feit dat leden van een OMCG bij arrestatie de regels van hun beweging volgen en schuldig pleiten voor de feiten waarvan ze worden beschuldigd om te voorkomen dat er een onderzoek naar georganiseerde criminaliteit tegen de moedercharter of andere leden van de club wordt geopend.

Om het OMCG-fenomeen in Luxemburg, het fenomeen dat in de eerste alinea van dit deel werd beschreven, te bestrijden en als onderdeel van de deelname aan de uitwisseling van informatie, staan de politiediensten van Luxemburg (in het bijzonder de nationale OMCG-experts) voortdurend in nauw contact met hun collega's in:

- Duitsland: BKA - SO23 - Rockerkriminalität,
- België: Federale politie - Project Highsider,
- Frankrijk: Police Judiciaire Paris Nanterre - Project Sirasco.

De Luxemburgse politiediensten maken ook deel uit van de focal point (FP) Monitor die op Europol-niveau wordt beheerd. Naast een algemene bevestiging van de informatie wordt alle bewijs doorgegeven aan Europol (AWF SOC – FP Monitor) en aan alle LS die aan Europol-FP meewerken. Dit bewijs wordt dan door de Europol-eenheid geanalyseerd als onderdeel van een analyserapport ten einde het bewijs beschikbaar te stellen voor lokale/regionale procedures in elke LS in de context van afzonderlijke zaken. Daarom is het ook belangrijk dat alle bewijs aan Europol-FP wordt verstrekt, zodat zij de informatie kunnen analyseren en zodoende huidige en toekomstige OMCG-trends kunnen bepalen.

De Luxemburgse politiediensten maken verder gebruik van het kanaal van Interpol (Project Rockers), het Schengenakkoord en CCPD (*Centre de Coopération Police-Douane*). Volgens het Luxemburgse wetboek van strafvordering (*Code d'Instruction Criminelle*) heeft de politie het recht om deze vier informatiebronnen te gebruiken mits goedkeuring van de bevoegde leidinggevende onderzoeksmagistraat.

COMPLEXITEIT VAN DE PROBLEMEN BESPROKEN IN DE VERGADERINGEN VAN DE PROJECTGROEP IN MAASTRICHT EN DÜSSELDORF

ACTIES TEGEN OMCG-EVENEMENTEN

Alle evenementen die door de OMCG's in Luxemburg worden georganiseerd, worden meestal gemonitord door de Luxemburgse politie in samenwerking met de plaatselijk bevoegde gerechtelijke instantie van het district en in overeenstemming met de nationale wetgeving. Alle verzamelde gegevens worden door de verschillende politieke/justitiële kanalen aan de verantwoordelijke buitenlandse politiebureaus en Europol (FB Monitor) doorgegeven. Bij belangrijke evenementen van OMCG's worden de Luxemburgse politiediensten op verzoek bijgestaan door OMCG-politiedeskundigen van andere LS en Europol (FP Monitor).

BEVEILIGINGSDIENSTEN

Volgens de Luxemburgse wetgeving is voor de vestiging van beveiligingsdiensten/-bedrijven een vergunning van het ministerie van Economische Zaken nodig, alsook de toelating van het ministerie van Justitie. Een dergelijke vergunning en toelating worden enkel verleend na inzage van het strafblad van de aanvrager en de desbetreffende dossiers van het bevoegde parket. Indien de voormelde vergunning en/of toelating worden geweigerd, heeft de aanvrager het recht om een klacht bij de administratieve rechtbank in te dienen. Daarbij moet worden opgemerkt dat een dergelijke vergunning en/of toelating niet mogen worden geweigerd op grond van een aangetoond of verondersteld lidmaatschap van een OMCG.

WAPENWET

Volgens de Luxemburgse wetgeving kunnen er twee verschillende soorten vergunningen worden aangevraagd en verleend:

- vergunning voor het bezit van vuurwapens (*détention d'armes à feu*),
- vergunning voor het dragen van vuurwapens (*port d'armes*).

Een vergunning voor het dragen van vuurwapens (*port d'armes*) wordt uitsluitend verleend aan leden van een schietclub of aan jagers (*chasseurs*). In beide gevallen mag de aanvrager een geregistreerd wapen uitsluitend dragen om het van zijn huis naar de schietbaan of het jachtterrein te transporteren.

Voor een aanvraag om als veiligheidsagent voor een dienst met gepantserde voertuigen te werken, heeft de aanvrager de toelating van het ministerie van Justitie nodig, zoals vermeld in de voorgaande alinea. De houder van een dergelijke toelating mag uitsluitend voor het uitoefenen van zijn taak wapens dragen.

De wapens moeten in ieder geval in een gepantserde opslagplaats (kluis) worden bewaard.

Tijdens de toelatingsprocedure baseert de politie haar beoordeling op inzage van politiegegevens, het algemene gedrag van de aanvrager enz., maar haar evaluatie is niet bindend voor de overheid die de toelating verleent. Indien de toelating waarnaar hiervoor wordt verwezen, wordt geweigerd, heeft de aanvrager het recht om een klacht bij de administratieve rechtbank in te dienen. Hierbij moet worden opgemerkt dat een dergelijke vergunning en/of toelating niet mogen worden geweigerd op grond van een aangetoond of verondersteld lidmaatschap van een OMCG.

VERGUNNINGSWETGEVINGEN VOOR PUBLIEK TOEGANKELIJKE GELEGENHEDEN (CAFÉS, BARS, NACHTCLUBS)

Om een café/bar te openen, heeft de aanvrager een toelating/vergunning nodig die door het ministerie van Economische Zaken wordt uitgereikt. Een dergelijke toelating/vergunning wordt geweigerd, indien de aanvrager veroordeeld is voor een inbreuk op de Luxemburgse herbergwet.

Zodra de toelating/vergunning van het ministerie van Economische Zaken werd verleend, moet er een bijkomende toelating worden verkregen van de Administratie der Douane en Accijnzen (*Administration des Douanes et Accises*), die overleg zal plegen naargelang het soort aangevraagde vergunning.

In tegenstelling tot de wetgeving in België en Nederland voorziet de Luxemburgse wetgeving niet in verschillende wettelijke instrumenten waardoor burgemeesters (*maires*) acties kunnen ondernemen tegen frauduleuze plaatselijke bedrijven etc., focus op structurele screeningsprocedures voor OMCG-clubhuizen, het wapenvergunningsbeleid, doorlichtingen binnen de private beveiligingssector, verbod op samenkomst tussen leden van criminele MC's.

Luxemburg heeft geen verbodswetgeving (*bannissement*), zoals de typische Duitse verbodswetten en het verbod dat door het Duitse federale ministerie van Binnenlandse Zaken wordt gebruikt en toegepast

SLOTOPMERKINGEN VAN DE LUXEMBURGSE DELEGATIE

Luxemburg verleent zijn volledige steun aan de inspanningen voor het opstellen van bestuursmaatregelen om de georganiseerde criminaliteit in de Euregio Maas-Rijn doeltreffender aan te pakken. In dit opzicht zijn wij van mening dat deze aanbevelingen een belangrijke doorbraak vormen om de bestaande instrumenten te optimaliseren.

Gelet op het wettelijke kader in Luxemburg en het feit dat Luxemburg formeel niet tot de Euregio Maas-Rijn behoort, is het land echter niet wettelijk gebonden of in staat om deze ambitieuze aanbevelingen onverkort te implementeren op zijn nationale grondgebied.

3.4. NOORDRIJN-WESTFALEN – DUITSLAND

BESTUURLIJKE AANPAK VAN CRIMINALITEIT GERELATEERD AAN OMCG IN NOORDRIJN-WESTFALEN

Situatie OMCG in Noordrijn-Westfalen (NRW)

De wereld van de OMCG in NRW wordt gekenmerkt door een duidelijk versnelde toename van OMCG's. Momenteel bestaan in NRW ca. 100 charters of chapters, waarbij momenteel meer dan 2.100 leden zijn aangesloten.

Uit onderzoek en procedureonafhankelijke en -overkoepelende evaluaties door politie op nationaal en internationaal niveau blijkt dat de OMCG's in aanzienlijke mate betrokken zijn bij georganiseerde criminele activiteiten. OMCG's treden grensoverschrijdend op en maken gebruik van hun internationale organisatiestructuur. Hun hoofdactiviteiten situeren zich in de drugs- en wapenhandel als ook in de criminaliteit in samenhang met het nachtleven. Net deze activiteiten in het prostitutie- en portiersmilieu leiden steeds weer tot gewelddadige confrontaties tussen rivaliserende OMCG's die meermaals met vuurwapens worden uitgevochten.

BESTRIJDINGSSTRATEGIE EN INITIATIEVEN

Het ministerie van Binnenlandse en Gemeentelijke Zaken van NRW heeft van de bestrijding van de OMCG-criminaliteit een prioriteit van de strategie inzake criminaliteitsbestrijding van de deelstaat gemaakt. Op basis van een strategisch-operationeel kader, dat op federaal en deelstaatsniveau werd uitgewerkt, heeft de politie van NRW een integraal plan van aanpak ontwikkeld dat naast een consequente waarneming van preventietaken en strafvervolgning in een intensivering van politieke recherche, offensieve public relations en vooral het netwerken en sluiten van de gelederen met de bestuurlijke overheden (bestuurlijke aanpak) voorziet. De bevoegde instanties in NRW streven naar een nultolerantiestrategie voor de bestrijding van de OMCG-criminaliteit en dulden geen rechteloze zones.

Tegen deze achtergrond heeft de gerechtelijke politie van NRW met de casestudy „Bestrijding van de OMCG-criminaliteit – Volledig benutten van de mogelijkheden van de bestuurlijke aanpak“ een overzicht van de juridische randvoorwaarden en hun uitvoeringsmogelijkheden uitgereikt aan alle lokale politiediensten van NRW. In dit licht kunnen de volgende maatregelen als bijzonder effectief worden aangemerkt:

Verbod op vereniging

Op basis van inzichten van de politie en uit gerechtelijke onderzoeken verbieden bevoegde ministeries van Binnenlandse Zaken een OMCG, of een deelorganisatie ervan, indien haar doel of activiteiten in strijd zijn met de strafwet. Met het verbod gaat de inbeslagname van het vermogen van de vereniging gepaard alsook het verbod op het dragen van de symbolen van de betreffende OMCG resp. charter of chapter in het openbaar.

Verbod op het dragen van symbolen

OMCG's gebruiken hun symboliek om hun macht te demonstreren en te provoceren, in het bijzonder om hun vermeende zelfgeclaimde “gebiedsaanspraak” te onderbouwen. Op basis van de wet op de ordediensten verbieden de bevoegde instanties in afzonderlijke gevallen het tonen van de typische OMCG-symboliek om gewelddadige confrontaties tussen rivaliserende OMCG's te verhinderen, bv. bij volksfeesten of rechtszittingen.

Stop-talks

De plaatselijke politie voert gesprekken met leidinggevenden van OMCG's om de oprichting c.q. versterking van OMCG-structuren voortijdig en blijvend te verhinderen. Tijdens deze gesprekken wordt de OMCG's niet enkel de bedoeling van overheidsmaatregelen duidelijk gemaakt, maar wordt ook aangegeven dat alle beschikbare instrumenten tegen OMCG's worden ingezet. Gesprekken met mogelijk gevaarlijke personen worden laagdrempelig gevoerd bij de oprichting van een lokale charter of chapter, de zoektocht naar clubhuizen of de planning van OMCG-evenementen.

De politie is bij relevante evenementen dan ook nadrukkelijk aanwezig en houdt versterkt toezicht op OMCG's.

Beroepsactiviteiten aan banden leggen

OMCG's streven naar invloed in het prostitutie- en portiersmilieu door in bars te participeren en bewakings- en veiligheidsdiensten op te nemen. De maatregelen van de bevoegde instanties beogen de infiltratie van OMCG-structuren in beroepsactiviteiten te verhinderen. De overheden controleren restrictief de wettelijk vereiste betrouwbaarheid voor de bewakingsbranche alsook de voorwaarden voor vereiste concessies voor de exploitatie van horecabedrijven. Het gebruik van informatie van politie en gerecht wordt daarbij steeds gecontroleerd. In de zin van een integrale aanpak controleren overheden additioneel bv. de omstandigheden van het bouwrecht en de wetgeving inzake bescherming tegen immissies, infecties en hygiëne.

Voorwaarden bij ride-outs

Ride-outs of zgn. 'city runs' en een gebald optreden van OMCG-leden in het openbaar zijn een uitdrukking van dominantie en moeten als opzettelijke provocatie van rivaliserende OMCG's worden begrepen. Ze hebben een groot maatschappelijk effect en aanzienlijke gevolgen voor de openbare orde en veiligheid. De verkeerspolitie verbindt aan de vereiste toelating strenge voorwaarden die het evenement onaantrekkelijk maken voor de deelnemers.

Netwerken

Meer dan 700 netwerken in Noordrijn-Westfalen op lokaal en regionaal niveau, bv. in de vorm van plaatselijke partnerschappen tussen politie en bestuurlijke overheden voor situatieafhankelijk individueel onderzoek naar bestuursrechtelijke mogelijkheden, bieden een basis om de armslag van criminele OMCG's offensief te beperken.

In de grensgebieden met België en Nederland zijn verschillende samenwerkingen, bv. NeBeDeAgPol en PER – werkgroep van de Duitse en Nederlandse politie in de Euregio Rijn-Maas-Noord, opgezet om aan de bijzondere regionale behoeften van een nauwe, grensoverschrijdende samenwerking van de politie tegemoet te komen. Naast de informatiekkanalen via Europol en Eurojust bieden deze werkgroepen reeds een forum voor een uitgebreide en rechtstreekse uitwisseling van de politiediensten in de Euregio's.

Met Nederland vindt een regelmatige uitwisseling in de vorm van hospitaties plaats, bv. bij de autoriteiten van Aken, Kleve en Münster. Bij de gerechtelijke politie van Noordrijn-Westfalen hospiteren regelmatig Nederlandse politieambtenaren en door hun initiatief op basis van het Duits-Nederlandse politie- en justitieverdrag is een vast netwerk voor informatie-uitwisseling voor de bestrijding van de OMCG-criminaliteit opgebouwd.

In het kader van het door de EU ondersteunde ontmoetingsprogramma "Türöffner Finanzermittlungen" voor de Euregio (Gronau/Enschede) hebben financiële rechercheurs uit de Euregio met de steun van de gerechtelijke politie van de Duitse deelstaten, de FIU, het RIEC Nederland, de parketten, de douane en de fiscale opsporingsdienst een zogenaamd barrièremodel "Financieel onderzoek tegen OMCG's" ontwikkeld.

AANBEVOLEN ACTIES

De vanuit Nederland aangestuurde opbouw van het intussen verboden "Satudarah MC" in Duitsland en hun grensoverschrijdende activiteiten in de drugs- en wapenhandel onderstrepen niet in de laatste plaats de noodzaak van internationale samenwerking voor de bestrijding van criminaliteit gerelateerd aan OMCG's. In de regio Aken kunnen momenteel grensoverschrijdende activiteiten van OMCG's worden vastgesteld die in strijd zijn met het strafrecht en de openbare orde. Er kan in het geheel een toename van de grensoverschrijdende activiteiten van OMCG's worden opgetekend.

Het politie- en bestuursrecht, bestaande bi- en multilaterale verdragen alsook bestaande samenwerkingen bieden een basis voor een intensieve internationale samenwerking. In wezen is het zaak om grensoverschrijdend een totaalbeeld te krijgen, de situatie gezamenlijk te beoordelen en gezamenlijk aan te pakken. De vertegenwoordigers van Noordrijn-Westfalen in de projectgroep zien mogelijkheden om de bestuurlijke aanpak op internationaal niveau voor de bestrijding van OMCG's te intensiveren, in sterkere mate te structureren en te institutionaliseren. De hierna volgende stappen dienen daarbij te worden onderzocht:

Netwerken

Het netwerk dat op basis van het Duits-Nederlandse politie- en justitieverdrag werd ingericht voor de informatie-uitwisseling tussen politiediensten voor de bestrijding van de criminaliteit gerelateerd aan OMCG's kan worden uitgebouwd. Het betreft een netwerk van de Nederlandse politie (landelijke eenheid, eenheden Limburg, Oost- en Noord-Nederland), de Duitse federale gerechtelijke politie en de gerechtelijke politie van de deelstaten Nedersaksen en Noordrijn-Westfalen. België en Luxemburg zouden de mogelijkheid moeten krijgen om te participeren.

Uitwisseling van ervaringen/best practices

Zowel de talrijke mogelijkheden van de bestuurlijke aanpak als de verschillen in implementatie in België, Luxemburg, Nederland en NRW moeten voldoende bekend worden gemaakt bij de bevoegde overheden. Hiervoor zou een internationale workshop „Administrative approach – Best practice“ met gepaste documentatie moeten worden ingericht.

Casusconferenties

Horizontale casusconferenties waarbij alle betrokken instanties voor een gezamenlijke situatiebeoordeling en uitwerking van een afgestemde aanpak met maatregelen aan tafel zitten, zijn in Noordrijn-Westfalen uitermate zinvol gebleken, bv. in het kader van de bestrijding van veelplegers. Bij erkende grensoverschrijdende activiteiten van OMCG's zouden met het oog op de bestuurlijke aanpak van NRW en het Nederlandse barrièremodel – evt. via aan te stellen contactpersonen – casusconferenties kunnen worden opgestart.

SLOTOPMERKINGEN VAN DE VERTEGENWOORDIGERS VAN NOORDRIJN-WESTFALEN

De in hoofdstuk 5 geschetste conclusies en aanbevelingen voor het ontwikkelen van de bestuurlijke aanpak betreffen uiteraard overwegend bestuurlijke overheden. De organisatorische en structurele randvoorwaarden en de bevoegdheidsgrenzen tussen politie en bestuurlijke overheden in NRW verschillen aanzienlijk van de overeenkomstige regelingen in België en Nederland. In Duitsland resp. NRW gelden er bovendien bijzondere karakteristieken voor wat betreft de juridische mogelijkheden van de multidisciplinaire en internationale informatie-uitwisseling.

Er dient op te worden gewezen dat NRW in de projectgroep met politie-expertise vertegenwoordigd is en dat de resultaten door de beperkte tijd niet met verantwoordelijke bestuurlijke instanties konden worden afgestemd.

De vertegenwoordigers van NRW benadrukken dat de aanbevelingen van de projectgroep in de context van de grensoverschrijdende relevantie politietechnisch gezien zinvol en geschikt worden geacht om gevaren voor en verstoringen van de openbare orde en veiligheid door criminele OMCG-structuren, in het bijzonder infiltraties in de economische sector, te verhinderen resp. tegen te gaan. Tegen deze achtergrond verklaren de vertegenwoordigers van NRW zich bereid om aan het verdere project mee te werken. Bovendien zijn zij voornemens de verantwoordelijke bestuurlijke instanties te informeren over de resultaten van de projectgroep en een onderzoek van de aanbevelingen alsook eventueel aansluitend deelname aan de implementatie ervan aan te bevelen.

4

GRENSOVERSCHRIJDENDE SAMENWERKING

Internationale uitwisseling van informatie is volstrekt noodzakelijk voor de internationale samenwerking op het vlak van bestuursmaatregelen. Informatie van politie, justitie maar ook van bestuur kan een bestuurlijke overheidsinstantie in de positie brengen haar handhavingsinstrumenten toe te passen. Andersom kan informatie van het bestuur van cruciaal belang zijn voor het onderzoek door de ordehandhavingdiensten. Dit hoofdstuk onderzoekt de knelpunten in de grensoverschrijdende samenwerking op basis van het bestaande wettelijke kader voor de uitwisseling van informatie voor bestuurlijke doeleinden, evenals verscheidene grensoverschrijdende casussen.

4.1. WETTELIJK KADER VOOR HET VERSTREKKEN VAN INFORMATIE IN DE BENELUX UNIE

Voor een goede bestuurlijke aanpak van georganiseerde criminaliteit is het onontbeerlijk om op een doeltreffende informatie-uitwisseling in de grensregio's te kunnen vertrouwen. Hoewel het mogelijk is om publieke internationale bronnen zoals dossiers van internationale bedrijfsinformatiebureaus en de registers van buitenlandse kamers van koophandel te raadplegen, is de behoefte aan buitenlandse strafrechtelijke, juridische en fiscale informatie enorm. Grensoverschrijdende informatie-uitwisseling wordt door verschillende verdragen geregeld, maar heeft af te rekenen met problemen aangaande het gebruik ervan voor bestuurlijke doeleinden.

De uitwisseling van persoonsgegevens in het kader van de bestuurlijke aanpak kan plaatsvinden op basis van de Overeenkomst ter uitvoering van het Schengenakkoord (SUO). De SUO gaat over het verstrekken van juridische informatie ten behoeve van een strafrechtelijke procedure. Gegevensuitwisseling is mogelijk in overeenstemming met artikel 39 SUO (wederzijdse bijstand tussen politiediensten, meer bepaald vastgelegd in het Benelux-politieverdrag) en artikel 45 SUO ("spontane" informatie-uitwisseling).

Nochtans moet hiervoor aan een aantal voorwaarden worden voldaan. Als de gegevens voor een bestuurlijk optreden worden gebruikt, d.i. voor andere doeleinden dan bepaald in de SUO, moet de verstrekende partij haar toestemming geven en moeten de gegevens overeenkomstig de wetgeving van de ontvangende partij worden gebruikt (art. 126, lid 3, onder a, SUO).

De formele voorwaarden gelden voor de spontane verstrekking van politiegegevens in het kader van de bestuurlijke aanpak. De verstrekken partij moet instemmen met het gebruik van politiegegevens voor bestuurlijke doeleinden (art. 129, onder a, SUO), waarna de gegevens uitsluitend aan politiediensten mogen worden verstrekt. Informatie aan gemeenten verstrekken, is enkel mogelijk mits voorafgaande toestemming van de lidstaat die de informatie verstrekt (art. 129, onder b, SUO).

Het Benelux-politieverdrag streeft naar een uitbreiding van de mogelijkheden van politiesamenwerking binnen de grenzen van de handhaving van de openbare orde en veiligheid, de bescherming van personen en goederen en de voorkoming en opsporing van strafbare feiten.

Artikel 10, lid 1, van het Benelux-politieverdrag luidt als volgt:

“De bevoegde autoriteiten van de Verdragsluitende Partijen kunnen persoonsgegevens uit registers als bedoeld in Bijlage 4 (voor Nederland een register als bedoeld in de Wet politieregisters; voor België de algemene nationale gegevensbank) uitwisselen indien dit noodzakelijk is voor de goede uitvoering van de politietaken op het grondgebied van de Verdragsluitende Partijen, met dien verstande dat verstrekking van persoonsgegevens aan een andere Verdragsluitende Partij slechts mogelijk is ter voorkoming van een ernstig en dreigend gevaar of ter opsporing van een misdrijf waardoor de rechtsorde van de ontvangende Verdragsluitende Partij ernstig is geschokt, tenzij sprake is van een verzoek met betrekking tot een bepaalde persoon of een bepaald geval.”

Volgens dit artikel is de uitwisseling van persoonsgegevens voor bestuurlijke doeleinden niet mogelijk. In bijlage 2 bij het verdrag worden de Nederlandse en Belgische politiediensten als bevoegde autoriteiten aangewezen. Dienengevolge kunnen persoonsgegevens niet (rechtstreeks) worden uitgewisseld met bestuurlijke overheden.

De in artikel 10, lid 1, omschreven doelstellingen gelden niet indien een verzoek een bepaalde persoon of een bepaald geval betreft. Voor de uitwisseling van persoonsgegevens op verzoek bepaalt artikel 10, lid 2, van het Benelux-politieverdrag dat de artikelen 126-129 SUO van overeenkomstige toepassing zijn.

Overeenkomstig artikel 129, onder b, SUO is het enkel mogelijk om gegevens aan gemeenten te verstrekken, nadat de verstrekken partij haar toestemming voor de doorgeleiding heeft gegeven. In dat geval kunnen persoonsgegevens naar het bestuur worden verzonden op basis van art. 10, lid 1, van het Benelux-politieverdrag.

Naast de uitwisseling op verzoek kunnen persoonsgegevens ook spontaan worden verstrekt in overeenstemming met artikel 13 e.v. van het Benelux-politieverdrag. Gegevens betreffende een bepaalde persoon of bepaald geval kunnen ook zonder een daartoe strekkend verzoek worden verstrekt. In geval van een spontane verstrekking van persoonsgegevens aan de politiedienst van een ontvangende partij moet de centrale autoriteit van de verstrekken partij hierover onmiddellijk worden geïnformeerd door de autoriteit die de gegevens heeft verstrekt. Aangezien de artikelen 126-129 SUO niet van toepassing werden verklaard, is de conclusie dat de rechtstreekse uitwisseling van persoonsgegevens in het kader van de bestuurlijke aanpak niet mogelijk is op basis van het Benelux-politieverdrag.

4.2. GRENDOVERSCHRIJDENDE CASUSSEN IN DE EUREGIO MAAS-RIJN

BELGIË

Praktijkvoorbeeld: gebruik van bestuurlijke instrumenten door Belgische gemeenten in de Euregio Maas-Rijn

Als gevolg van de druk die door Nederland en Duitsland op OMCG's werd uitgeoefend, hebben verschillende gemeenten – toen ze met de verplaatsing van de groepen naar Belgisch Limburg werden geconfronteerd – de activiteiten van de OMCG's in het publieke domein verboden en/of gereguleerd. Andere steden hebben via 'stopgesprekken', besluiten van de burgemeester en het weigeren van vergunningen getracht de inplanting van een club in hun stad te voorkomen. Het betrof hier voorlopig echter niet-gecoördineerde initiatieven van individuele burgemeesters, waarachter (nog) geen algemene strategie schuilging.

Vanuit het provinciale niveau werd daarom gewerkt aan de bewustmaking en sensibilisering van alle Limburgse burgemeesters rond hun verantwoordelijkheden én hun instrumenten inzake het weren van de criminele motorbendes. Ook de naburige provincies Antwerpen, Vlaams-Brabant en Luik werden uitgenodigd om deel uit te maken van dezelfde dynamiek.

Onder coördinatie van de gouverneur spraken de Limburgse burgemeesters recentelijk af gezamenlijk een ontradende houding aan te nemen op het vlak van het toelaten van evenementen in het publieke domein en de vestiging van clublokalen op hun grondgebied.

NEDERLAND

OMCG's in de Nederlandse provincie Limburg

De multidisciplinaire aanpak van de provincie Limburg is vergelijkbaar met de nationale geïntegreerde aanpak van OMCG's als beschreven in hoofdstuk 3 met daarbovenop een uitgebreide internationale dimensie.

Gelegen tussen Duitsland (Noordrijn-Westfalen) en België (provincie Limburg, Luik en deel van de Duitstalige Gemeenschap) is de invloed uit de buurlanden, vooral in de wereld van de OMCG's, overduidelijk. Het zuiden van Limburg heeft 600.000 inwoners, de EMR meer dan 4 miljoen.

Vanuit een internationaal perspectief wordt de OMCG-situatie veel ingewikkelder. Chapters van OMCG's die niet op Nederlands grondgebied aanwezig zijn, bevinden zich juist over de grens in Duitsland en België. De rivaliteit tussen de verschillende OMCG's is enorm. De situatie in Duitsland was en is ernstig. Gelukkig zijn er goede contacten tussen de OMCG-infocellen in de drie landen en wordt er informatie over de verschillende OMCG-gerelateerde ontwikkelingen gedeeld.

Er is een groeiende vrees voor grensoverschrijdende conflicten tussen chapters. We zien dat leden van buitenlandse OMCG-chapters in Nederland wonen. We volgen conflicten tussen OMCG's in Duitsland en België en beoordelen de gevolgen voor het Nederlands grondgebied op basis van informatie van buitenlandse autoriteiten. Anderzijds worden we geconfronteerd met geschillen tussen OMCG's die van belang kunnen zijn voor onze buurlanden.

In het kader van NeBeDeAgpol wordt informatie tussen de politie-infocellen gedeeld. Tot nu toe wordt geen informatie gedeeld tussen bestuurlijke autoriteiten in de vermelde landen. De burgemeesters van gemeenten in verschillende landen hebben nood aan de grensoverschrijdende bestuurlijke informatie van hun collega's. Bovendien willen ze best practices in OMCG-gerelateerde gevallen delen.

Op dit moment bestaat er een EMR-initiatief om een internationaal kader uit te werken waarbinnen bestuurlijke informatie kan worden gedeeld. Voor details verwijzen we naar het EMR-project over bestuurlijke aanpak van OMCG's en de voorstellen die in dit rapport worden gedaan.

GRENDOVERSCHRIJDENDE CASUSSEN IN LIMBURG

Fictieve casus (gebaseerd op de werkelijkheid): Belgisch rockfestival

De Belgische gemeente Maasmechelen weigert een vergunning voor de organisatie van een rockfestival. De weigering is gebaseerd op het feit dat het festival vermoedelijk zal worden bezocht door rivaliserende OMCG's en dat een conflict tussen deze rivaliserende OMCG's eerder reeds heeft geresulteerd in de moord op drie leden. De Belgische politie verdenkt de organisator ervan dat hij na de weigering in Maasmechelen met het festival naar Nederland (regio Limburg) wil uitwijken en daar een vergunning wil aanvragen. De Belgische politie heeft belangrijke politieke, justitiële en bestuurlijke informatie, maar weet niet in welke gemeente de organisator zijn aanvraag zal indienen. Ze doet een beroep op het RIEC-Limburg, dat een overzicht van en contacten met alle gemeenten in de regio Limburg heeft. Door wettelijke beperkingen mag de informatie echter niet voor bestuurlijke doeleinden worden verstrekt. Een bestuursmaatregel door een Nederlandse gemeente zou op deze informatie gebaseerd zijn en is daarom verboden en onmogelijk.

Ride-out

Uit informatie van de Belgische politie blijkt dat de Hells Angels Motor Club (HAMC) Rekem een ride-out wil organiseren, samen met de HAMC Kerkrade. De ride-out zal in Rekem in België beginnen en zal richting Kerkrade in Nederland gaan. Hier zal het evenement worden afgesloten met een barbecue. Omdat niet duidelijk is welke route zal worden gevolgd, organiseert het RIEC Limburg dat alle 17 gemeenten in Zuid-Limburg een last onder dwangsom opleggen aan zowel de HAMC Rekem als de HAMC Kerkrade. Tegen deze besluiten is geen bezwaar of beroep aangetekend. Hierdoor is niet door een rechter getoetst of deze - op basis van de informatie uit België - door de gemeenten genomen besluiten terecht zijn genomen.

Leden buitenlandse chapters

Het is bekend dat in verschillende Limburgse gemeenten die grenzen aan Duitsland leden van al dan niet verboden Duitse chapters van OMCG's wonen. Bij de infocel OMCG van de Nederlandse landelijke politie is Duitse politieke en justitiële informatie bekend. Bij de gemeente is deze informatie niet bekend. De vraag is of dit soort Duitse informatie in voorkomende gevallen, zoals voor vergunningaanvragen, door de Nederlandse landelijke politie kan worden verstrekt aan een Nederlandse gemeente. De ervaring met het Landelijke Bureau Bibob (LBB) is dat zelden politieke of justitiële informatie voor bestuurlijke doeleinden uit het buitenland wordt ontvangen. Bestuurlijke informatie wordt door LBB niet gevraagd van andere landen in het kader van de Wet Bibob.

Informatie burgemeesters

In de problematiek met de HAMC in Kerkrade is er besloten dat de burgemeester wordt beveiligd. Zijn collega in Maasmechelen (België) moet dit in de krant lezen. Hij zoekt hieromtrent de publiciteit in België en vraagt zich af hoe het kan dat een collega van hem op nog geen 30 kilometer afstand bescherming krijgt omdat hij problemen heeft met OMCG's, zonder dat hij hiervan op de hoogte wordt gebracht. Immers in zijn gemeente zijn chapters van rivaliserende OMCG's gevestigd. Een van die OMCG's is de HAMC.

4.3. CONCLUSIE

Voor in de grensregio's maken de beperkingen van grensoverschrijdende informatie-uitwisseling voor bestuurlijke doeleinden het moeilijker om bestuursmaatregelen doeltreffend toe te passen. De casussen tonen aan dat de toepassing van bestuursmaatregelen door een gemeente onmogelijk kan zijn, omdat informatie uit een ander land niet voor bestuurlijke doeleinden mag worden gedeeld. In bepaalde gevallen werd informatie via het RIEC met Nederlandse gemeenten gedeeld, maar er bestaat nog geen jurisprudentie die bevestigt dat dit is toegestaan. Een ander probleem is het gebrek aan overleg of samenwerking tussen gemeenten aan weerszijden van de grens zoals geïllustreerd door de casus-Kerkrade.

Het is cruciaal dat de uitwisseling van informatie voor bestuurlijke doeleinden tussen de landen wordt verbeterd. Met het oog hierop werden twee voorstellen ingediend. Ten eerste zou het Benelux-verdrag inzake politieke samenwerking kunnen worden gewijzigd om de uitwisseling van informatie voor bestuurlijke doeleinden te vergemakkelijken. Ten tweede zou het nuttig zijn om de mogelijkheden te onderzoeken voor het opzetten van een proefproject om een structuur voor een multidisciplinaire samenwerking, waarbij ook de bestuurlijke overheden worden betrokken en de informatie-uitwisseling voor bestuurlijke doeleinden wordt meegenomen, op te richten in de Euregio Maas-Rijn.

5

CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

In dit laatste deel formuleert de werkgroep Bestuurlijke aanpak van georganiseerde criminaliteit van Benelux en NRW de volgende conclusies en aanbevelingen³:

1. Gezien het vraagstuk van de aan OMCG's gerelateerde criminaliteit dient de informatie-uitwisseling tussen burgemeesters, besturen en ordehandhavingdiensten in de Benelux in het algemeen en in de Euregio Maas-Rijn in het bijzonder te worden versterkt

De burgemeesters in de Euregio Maas-Rijn vragen om meer instrumenten tegen OMCG's, zoals bijvoorbeeld integriteitsbeoordelingen bij de aanvraagprocedures voor vergunningen. Om hun informatiepositie te versterken, zouden (boven)lokale overheden duidelijkere verantwoordelijkheden moeten krijgen ten opzichte van

criminele personen en groepen die in lokale bedrijven trachten te infiltreren. Concreter zouden lokale besturen meer juridische (strafregisters, vonnissen) en fiscale informatie over dubieuze en verdachte aanvragen voor vergunningen, toelatingen of subsidies moeten kunnen verkrijgen.

Daarnaast zouden deze besturen moeten worden ondersteund om hun mogelijkheden voor de aanpak van georganiseerde criminaliteit in het algemeen en OMCG's in het bijzonder volledig te benutten.

³ Opmerkingen van de vertegenwoordigers van Noordrijn-Westfalen: De conclusies en aanbevelingen voor het ontwikkelen van de bestuurlijke aanpak betreffen uiteraard overwegend bestuurlijke overheden. De organisatorische en structurele randvoorwaarden en de bevoegdheidsgrenzen tussen politie en bestuurlijke overheden in NRW verschillen aanzienlijk van de overeenkomstige regelingen in België en Nederland. In Duitsland resp. NRW gelden er bovendien bijzondere karakteristieken voor wat betreft de juridische mogelijkheden van de multidisciplinaire en internationale informatie-uitwisseling. Er dient op te worden gewezen dat NRW in de projectgroep met politie-expertise vertegenwoordigd is en dat de resultaten door de beperkte tijd niet met verantwoordelijke bestuurlijke instanties konden worden afgestemd. De vertegenwoordigers van NRW benadrukken dat de aanbevelingen van de projectgroep in de context van de grensoverschrijdende relevantie politietechnisch gezien zinvol en geschikt worden geacht om gevaren voor en verstoringen van de openbare orde en veiligheid door criminele OMCG-structuren, in het bijzonder infiltraties in de economische sector, te verhinderen resp. tegen te gaan. Tegen deze achtergrond verklaren de vertegenwoordigers van NRW zich bereid om aan het verdere project mee te werken. Bovendien zijn zij voornemens de verantwoordelijke bestuurlijke instanties te informeren over de resultaten van de projectgroep en een onderzoek van de aanbevelingen alsook eventueel aansluitend deelname aan de implementatie ervan aan te bevelen.

2. Een bestuurlijke aanpak van aan OMCG's gerelateerde criminaliteit impliceert repressieve bestuurlijke acties door middel van inspecties, controleacties en sanctioneringsmechanismen. Om dergelijke maatregelen doeltreffend toe te passen, wordt een grensoverschrijdend barrièremodel ontwikkeld

Om criminele OMCG-activiteiten effectief tegen te gaan, is een heldere set van multidisciplinaire handhavingsacties onontbeerlijk. Risicogebieden en branches die kwetsbaar zijn voor malversaties dienen eerst te worden aangepakt. Daarnaast moet er een goed doordacht systeem van administratieve boetes of andere bestuursmaatregelen worden ingevoerd en gecontroleerd.

Aangezien de bestuurlijke aanpak als een noodzakelijke aanvulling op bijvoorbeeld het justitiële systeem fungeert, zijn er koppelingen en beleidsafstemming nodig tussen de verschillende handhavingsmethodes.

Om alle mogelijke instrumenten effectief toe te passen, zou er een grensoverschrijdend barrièremodel moeten worden ontwikkeld en aan alle betrokken partnerorganisaties moeten worden verspreid. Het barrièremodel is een methode om te bepalen welke barrières partnerorganisaties op basis van de bestaande instrumenten en wetgeving kunnen opwerpen tegen criminele activiteiten. Voor elk onderdeel wordt nagegaan welke partner in de beste positie verkeert om te voorkomen dat criminelen misbruik maken van rechtsstructuren.

3. Een weloverwogen bestuurlijke aanpak van georganiseerde criminaliteit zorgt voor een evenwicht tussen het opsporen en bestraffen van georganiseerde criminaliteit en de bescherming van de privacy van de burger, het beroepsgeheim, het geheim van het onderzoek en de rechtsbescherming

Handhavingsmaatregelen door (boven)lokale besturen tegen fenomenen van georganiseerde criminaliteit in het algemeen en criminele OMCG-activiteiten in het bijzonder vereisen de toepassing van duidelijk omschreven mechanismen voor gegevensbescherming en integriteitsbeleid.

4. Een sterke oproep om een proefproject op te zetten voor de invoering van een internationaal informatie- en expertisecentrum voor de bestuurlijke aanpak met het oog op het voorkomen en tegengaan van georganiseerde criminaliteit in de Euregio Maas-Rijn, waarbij van bestaande structuren wordt gebruikgemaakt

De lidstaten van de Benelux en de Duitse deelstaat Noordrijn-Westfalen zouden een proefproject moeten overwegen teneinde een informatie- en expertisecentrum in de EMR in te richten. Dit project zou zich kunnen bezighouden met het uitrollen van een bestuurlijke aanpak van georganiseerde criminaliteit, in nauwe samenwerking met nationale en lokale overheden, politiekorpsen, gerechtelijke instanties en de voornaamste stakeholders in de Benelux en de Duitse deelstaat Noordrijn-Westfalen.

In het kader van dit project zou zowel beleids- als juridische expertise betreffende georganiseerde criminaliteit moeten worden ontwikkeld om de belangrijkste stakeholders te adviseren over een doeltreffende toepassing van het bestaande rechtsinstrumentarium (vergunningsprocedures, veiligheidsmaatregelen voor evenementen, sluiting van criminele bedrijven) en over de ontwikkeling van screeningmethodes. Een dergelijk proefproject zou lokale besturen kunnen helpen bij de ontwikkeling van standaard werkprocessen voor een bestuurlijke aanpak en de structurele verankering ervan. Verder zou dit initiatief rond de bestuurlijke aanpak van georganiseerde criminaliteit met focus op OMCG's opleidingen voor ambtenaren moeten organiseren waarin zij alarmerende zaken leren opmerken en bewust worden gemaakt van de infiltratie van OMCG's in legale bedrijven.

Indien de oprichting van een dergelijke organisatorische structuur op het niveau van de EMR wordt overwogen, dient er bij de Europese Commissie (EC) als subsidiërende overheid of bij het Interreg-programma een aanvraag voor een Europese subsidie te worden ingediend.

5. Grensoverschrijdende samenwerking met betrekking tot OMCG's in de EMR moet worden geregeld, geoptimaliseerd en versterkt door middel van een operationele Benelux Plus intentieverklaring inzake de grensoverschrijdende uitwisseling van informatie

Wat betreft de aanpak van OMCG's werken politie en justitie in België, Duitsland, Luxemburg en Nederland nu reeds samen op operationeel niveau. Er wordt informatie uitgewisseld in overeenstemming met de verschillende nationale wetgevingen. Daarom zijn er bij politie (NeBe-DeAgPol incl. EPICC) of justitie (BES) verscheidene werkgroepen ingericht. Grensoverschrijdende uitwisseling van informatie tussen lokale besturen en informatie-uitwisseling tussen lokale besturen en ordehandhavingdiensten is nog steeds zeldzaam.

Op Europees niveau worden de OMCG's nu voornamelijk door de Focal Point Monitor van Europol gevolgd met daaropvolgende vergaderingen van deskundigen en operationele bijeenkomsten die regelmatig door Europol worden georganiseerd. De dreiging die er van criminele OMCG-activiteiten uitgaat, vergt echter een betere internationale samenwerking in de Europese Unie. Tussen besturen enerzijds en politiediensten en gerechtelijke instanties anderzijds dienen operationele informatie-uitwisselingsprotocollen te worden gesloten. Blinde vlekken in de huidige Europese rechtsinstrumenten moeten worden weggewerkt.

Wij wensen op te merken dat er niet alleen een wettelijk kader voor de uitwisseling van besloten informatie in de Benelux zou kunnen worden ontwikkeld, maar dat er daarnaast een meer institutioneel kader tot stand zou kunnen worden gebracht voor de uitwisseling van publieke informatie over criminele OMCG-activiteiten, zoals informatie over clubhuizen, rechtszaken, dagbladen enz.

De delegaties van de Benelux en Noordrijn-Westfalen zouden willen voorstellen dat de voornaamste stakeholders een operationele grensoverschrijdende intentieverklaring sluiten waarin ze zich bereid verklaren om overeenkomstig de diverse nationale mechanismen en wettelijke mogelijkheden inzake informatie-uitwisseling, bestuurlijke informatie met betrekking tot de aanpak van OMCG's uit te wisselen.

6. De grensoverschrijdende bestuurlijke aanpak van georganiseerde criminaliteit in de Euregio Maas-Rijn zou als proeftuin moeten dienen voor EU-activiteiten met betrekking tot de bestuurlijke aanpak

Het Nederlandse EU-voorzitterschap 2016 zal zich op dit thema focussen. Ervaringen en resultaten van de samenwerking tussen de lidstaten in de EMR met betrekking tot de bestuurlijke aanpak van OMCG's zullen in de EU-activiteiten worden meegenomen; het informele netwerk inzake bestuurlijke aanpak zal nagaan welke EU-lidstaten bestuursmaatregelen bij de aanpak van aan OMCG's gerelateerde criminaliteit inzetten.

Voorts zal de aanpak van aan OMCG's gerelateerde criminaliteit in de JBZ-Raadsbesluiten inzake de bestuurlijke aanpak worden opgenomen. Ten slotte zullen de resultaten van de EMR-pilot, het proefproject aangaande een informatie- en expertisecentrum in de EMR en de plannen van de Benelux-landen om hun bestaande politiesamenwerkingsverdrag aan te passen teneinde de uitwisseling van bestuurlijke informatie tussen (lokale) autoriteiten te vergemakkelijken, dienen als testcase voor toekomstige EU-initiatieven inzake de bestuurlijke aanpak.

BIJLAGEN

BIJLAGE I BENELUX-INTENTIEVERKLARING INZAKE DE BESTUURLIJKE AANPAK VAN GEORGANISEERDE CRIMINALITEIT

Wij, ondergetekenden,

Hebben heden akte genomen van de uitkomsten van het colloquium ‘Bestuurlijke aanpak van georganiseerde criminaliteit’ zoals georganiseerd door het Secretariaat-Generaal van de Benelux op 28 november 2014.

En benadrukken de wens om de samenwerking tussen bestuurlijke autoriteiten van de Benelux-landen, met inbegrip van lokale en bovenlokale diensten, in het kader van het voorkomen en bestrijden van georganiseerde grensoverschrijdende criminaliteit, te versterken.

Hiertoe zal er gestreefd worden naar de oprichting van een ad hoc werkgroep, bestaande uit vertegenwoordigers vanuit de hierboven genoemde diensten in de Benelux-landen, die het volgende takenpakket wordt toebedeeld:

- uitwisseling van goede werkpraktijken;
- organisatie van overleg tussen lokale en bovenlokale actoren in de Benelux rond georganiseerde grensoverschrijdende criminaliteit;
- organisatie van overleg in de Benelux rond toekomstige Europese studies over bestuurlijke aanpak van georganiseerde criminaliteit;
- reflectie, voorbereiding en indien mogelijk ontwikkeling van gemeenschappelijke initiatieven rond een selectie van prioritair aan te pakken fenomenen, zoals mensenhandel, drugtrafiek en criminele motorbendes;
- opstellen van een voortgangsrapport aan het Comité van Ministers van de Benelux tegen eind 2015.

Bij het vormgeven van dit voortgangsrapport is het de bedoeling dat de EU-activiteiten (grensoverschrijdende projecten en beleidsinitiatieven) in het kader van het promoten en ontwikkelen van de bestuurlijke aanpak als leidraad dienen.

Hierbij zouden in ieder geval de activiteiten van het informeel netwerk bestuurlijke aanpak, zoals opgericht naar aanleiding van een verzoek van de JBZ-raad ten tijde van het Belgische EU-voorzitterschap, moeten worden meegenomen.

In het bijzonder is het de bedoeling dat in het voortgangsrapport de mogelijkheden om de grensoverschrijdende informatiedeling in Benelux-verband, op gebieden zoals mensenhandel, drugs of motorbendes, ten behoeve van de bestuurlijke aanpak onderzocht worden, alsook het opstarten en voortzetten van pilootprojecten in de grensregio's.

Ondertekend te **Brussel**, op **28 november 2014**, in de Nederlandse en Franse taal, zijnde beide teksten in gelijke mate authentiek.

België

Nederland

Luxemburg

BIJLAGE II **HECHTERE REGIONALE SAMENWERKING TUSSEN DUITSLAND, BELGIË** **EN NEDERLAND BIJ DE AANPAK VAN CRIMINELE MOTORBENDES**

België, Duitsland en Nederland gaan samenwerken om grensoverschrijdende problemen met criminele motorbendes aan te pakken. Rond dit thema vindt er ook in Benelux-verband samenwerking plaats tussen België, Nederland en Luxemburg.

De Belgische minister van Binnenlandse Zaken Jan Jambon, de Nederlandse minister van Veiligheid en Justitie Ard van der Steur en de Duitse staatssecretaris van Binnenlandse Zaken Günter Krings hebben de volgende terreinen in kaart gebracht om hun regionale samenwerking met het oog op de aanpak van aan criminele motorbendes gerelateerde criminaliteit te intensiveren.

1. Het tegengaan van grensoverschrijdende, aan criminele motorbendes gerelateerde criminaliteit vraagt om een aanpak die zowel strafrechtelijke als adequate bestuurlijke maatregelen behelst, waarbij het wettelijke en bestuursrechtelijke kader van de betrokken landen onverkort in acht wordt genomen.
2. België, Duitsland, Luxemburg en Nederland zullen daarom voor het einde van dit jaar in kaart brengen op welke manier de grensoverschrijdende uitwisseling van bestuurlijke informatie kan worden verbeterd.
3. België, Duitsland, Luxemburg en Nederland zullen goede praktijken en ervaringen met het tegengaan van criminele motorbendes en de opsporing en vervolging van deze bendes als criminele organisaties met elkaar delen.
4. De Benelux-landen streven ernaar het bestaande politiesamenwerkingsverdrag aan te passen, teneinde de uitwisseling van bestuurlijke informatie tussen (lokale) autoriteiten te vergemakkelijken.

Luxemburg, 8 oktober 2015

Jan Jambon

Günter Krings

Ard van der Steur

BIJLAGE III

OVERZICHT VAN DE ORGANISATIES DIE DEELNEMEN AAN DE WERKGROEP BESTUURLIJKE AANPAK VAN BENELUX & NOORDRIJN-WESTFALEN

BELGIË

Federale Overheidsdienst Binnenlandse Zaken

Federale Overheidsdienst Justitie

Federale Politie

Stad Genk

NEDERLAND

Ministerie van Veiligheid en Justitie

Openbaar Ministerie

OPENBAAR MINISTERIE

Nationale Politie

Landelijk Informatie en Expertise Centrum

Regionaal Informatie en Expertise Centrum

Stad Heerlen

LUXEMBURG

Ministerie van Binnenlandse Veiligheid

Groothertogelijke Politie

NOORDRIJN-WESTFALEN - DUITSLAND

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Lokaal Bestuur van de Deelstaat Noordrijn-Westfalen

Ministerium für Inneres und Kommunales
des Landes Nordrhein-Westfalen

Ministerie van Justitie van de Deelstaat Noordrijn-Westfalen

Justizministerium
des Landes Nordrhein-Westfalen

Deelstatelijke recherche Noordrijn-Westfalen

BUREAU VOOR EUREGIONALE SAMENWERKING

EUREGIO MAAS-RIJN

SECRETARIAAT-GENERAAL VAN DE BENELUX UNIE

BIJLAGE IV

KAART VAN DE BENELUX EN NOORDRIJN-WESTFALEN

